

فصلنامه علمی پژوهش و برنامه‌ریزی شهری

سال ۱۱، شماره پیاپی ۴۲، پاییز ۱۳۹۹

شاپا چاپی: ۲۲۲۸-۵۲۲۹ - شاپا الکترونیکی: ۳۸۴۵-۲۴۷۶

<http://jupm.miau.ac.ir>

مقاله پژوهشی

شاخصه‌های تأثیرگذار المانها بر هویت شهری از دیدگاه شهروندان (مورد پژوهش: منطقه یک شهرداری شیراز)

افشین جان پولاد: کارشناس ارشد طراحی شهری، واحد بیضا، دانشگاه آزاد اسلامی، بیضا، ایران

علی کریمزاده: استادیار گروه معماری و شهرسازی، واحد بیضا، دانشگاه آزاد اسلامی، بیضا، ایران

پذیرش: ۱۳۹۸/۷/۲۶

صص ۹۴-۸۳

دریافت: ۱۳۹۸/۲/۸

چکیده

شهر فضایی است از فعالیت‌ها، کارکردهای مختلف فرهنگی، اجتماعی، اداری، تجاری و... که عناصر واجزای شهری به صورتی آراسته، هماهنگ و واجد نظم بالرش‌های بصری و کالبدی سازمان یافته است. مهم‌ترین نکته‌ای که از فضای شهر به ذهن متبادر می‌شود، هویت است و نخستین نشانه هویتی هر شهر یا منطقه، سیمای شهری خواهد بود. یکی از راه‌هایی که می‌تواند مانعی در مقابل نابودی هویت و فرهنگ و تاریخ مردم شود استفاده از نمادها و المانها در شهرهاست. این پژوهش تلاش بر این بوده که توجه به نمادها و المانها در فرهنگ‌سازی و همچنین توجه شهروندان به این گونه عناصر شهری، با رویکردی توصیفی-تحلیلی مورد بررسی قرار گیرد. ابتدا به مفاهیم و نظریات مرتبط پرداخته که نتایج از ایجاد یک ارتباط قوی هویتی، ذهنی و فرهنگی شهروندان با نمادها و المان‌های متناسب با فرهنگ جامعه ساخته شده است، سپس تمام شاخص‌های تأثیرگذار المان‌های شهری را به چهار بعد اصلی تقسیم‌بندی کردیم و آنها را در محدوده شهرداری منطقه یک شیراز مورد بررسی قرار دادیم. با توجه به آمارهای موجود که از طریق پرسشنامه الکترونیکی در سطح منطقه یک شهرداری شیراز و گروه‌های مجازی کسب نمودیم برای نتیجه‌گیری از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. و در ابتدا از آزمون فرضیات فریدمن و سپس آزمون t تک نمونه‌ای شاخصه‌ها و بعدها را مورد بررسی قرار دادیم. نتایج نشان داد که المانها چه تأثیر بسزایی می‌توانند در هویت شهری داشته باشند. با توجه به نتایج، بعد ذهنی از میان ابعاد و کیفیت محیطی، هویت بخشی، ارجاعات استعاری در بین شاخصه‌ها رتبه‌های نخست را از دیدگاه شهروندان کسب نمودند.

واژگان کلیدی: المان‌های شهری، هویت شهری، شهروندان، شیراز.

مقدمه:

شهر، شکل و نشانه روابط منسجم اجتماعی و جایگاه مراکز و فعالیت های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ... است. تجارب انسانی به علائم ماندگار، نمادها و الگوهای رفتاری ترجمه می شود. بناها، یادمان ها و معابر عمومی، در مقایسه با مصنوعات پراکنده نواحی غیر شهری، بیش از گذشته در برابر دیدگان انسان ها خود نمایی می کند (Momford, 2007: 44) فضاهای عمومی شهری، مکانهای ملموسی هستند که فعالانه بر زندگی ما اثر می گذارند. این فضاها، واجد ویژگی هایی مانند سرزندگی، تحرک، تحول مداوم، پیوستگی و گسستگی است. مهمتر این که همه گروههای اجتماعی می توانند در این فضاها حضور یابند (Pourmand & Mossivand, 2010: 16). آنچه به شهر هویت می بخشد وابسته به برداشت هایی است که ساکنان شهر از محیط اطراف خود دارند؛ بدین معنی که مفهوم هویت با کیفیت زندگی در شهر ارتباط دارد. همچنین هر شهر باید شخصیت و هویت خاص و بارز خود را داشته باش (Shakour & Mousavi, 2018: 8). شهرها به میزانی زنده اند که به گستره ی فرهنگی، اجتماعی خود پایبند باشند و با تکرار الگوها و نمادهای ویژه در مکان ها به عنوان بستر شکل گیری جامعه و نمایشگاه معرفی افکار مردم در کشور نقش مهمی را در هویت ملی ایفا می کنند (Sarami, 2015: 44). همچنین می توان اذعان نمود، هویت شهری را می توان از جنبه های مختلف: کالبدی و طبیعی، انسانی و اجتماعی، تاریخی و اقتصادی بررسی نمود و در واقع شکل گیری هویت شهری تحت تاثیر فرهنگ، شکل طبیعی و کالبد مصنوع شهر قرار دارد. هویت مکان، به عنوان یکی از راههای ارتباط بین انسان و مکان از طریق فرهنگ، سابقه تاریخی، خاطرات جمعی، نوع و ماهیت فناوری ساخت، عملکردها، نشانه ها، فرم ها و نمادهای شهری و ویژگی های بصری و کالبدی ادراک می گردد (Mabhout, 2014). نشانه ها و المان های شهری در زندگی روزمره افراد نقش مهمی ایفا می کنند و با وجود خود در محیط شهری ضمن بیان معنای خود به بیان هویت یک شهر می پردازد و چون به دفعات در طول یک زمان طولانی در اذهان تکرار می شود از این رو این نشانه خود را در ذهن انسان تثبیت می کند (Lynch, 1981: 87). در شرایط امروزی که هویت شهرها با شتاب زیادی دستخوش تغییرات است، جایگاه المانهای شهری به عنوان عناصر هویت بخش شهر دوجندان می نماید (Bazrgar, 2016: 37). در این خصوص نمادها و المانهای مختلف شهری با قرار گیری در فضاهای عمومی و نقاط مهم و تأثیرگذار شهر باعث هویت بخشی یا انتقال پیام به ناظران می شود (Pourmand & Mossivand, 2010: 7). شهر باید نمایانگر جامعه و ماهیت جامعه بوده و آن را تقویت کند. عناصر مهم این هدف عبارتند از نمادگرایی، معانی فرهنگی، غنای تاریخی و شکل های سنتی" (Kohan Nejad et al, 2015: 91).

عدم توجه به خوانایی معابر جدیدالحدث در شهر شیراز، این معابر را به نوعی از بافت تاریخی شهری جدا کرده و هویت شهری را کاهش می دهد. از جمله عناصر مهم هویت بخشی شهرها نمادها هستند که به صورت شناسنامه ای گویا گذشته و حال شهر، نقش اصلی در معرفی آن به مخاطب دارند. نمادها و المانهای شهری از جمله بناهای مهم در طراحی معماری و طراحی شهری محسوب می شوند، به نحوی که گاه حتی از خود شهر پراهمیت تر جلوه می نمایند (Sarami, 2015: 42). چرا که بیانگر هویت، شخصیت و عصاره شهر در یک ساختار نمایان هستند. بنابراین استفاده از نمادها و المانهای شهری می تواند علاوه بر ایجاد خوانایی در معابر، بر افزایش حس هویت تأثیرگذار باشد (Sheibani, 2015: 34). در این پژوهش تلاش خواهد شد که به اهمیت نقش المان های شهری در پاسخ به نیاز شهروندان و فراهم نمودن خط مشی هایی جهت ارتقا هویت مندی فضاهای شهری و در نتیجه کیفیت زندگی شهروندان، با توجه به دیدگاه های شهروندان به عنوان متولیان و استفاده کنندگان شهر پرداخته شود. با توجه به گستردگی و تنوع بصری منطقه یک شیراز و به نوعی محور و مرکز خط توسعه شهری این منطقه انتخاب گردیده است، بنابراین باید بتواند علاوه بر نشان دادن هویت، خود به عنوان متمایز و متنوع از نظر چشم اندازها و فضاهای مختلف مدرن و امروزی، شاخص های تأثیرگذار از نظر شهروندان در راستای بهبود المانها ارائه داد با توجه به اینکه بحث المانها در سیمای بصری شهر بالاخص هویت شهری حائز اهمیت می باشد و به این امر توجه چندانی نشده است. در این پژوهش شاخص های تأثیرگذاری المانهای شهری بر هویت شهری از دیدگاه شهروندان منطقه یک مورد بررسی قرار گرفت. در پایان چگونگی بهره گیری از المان های شهری در راستای هویت بخشی شهری، از دیدگاه شهروندان منطقه یک شهرداری شیراز به تفکیک متخصص، در زمینه و گرایش های شهرسازی، عمران و معماری و غیر متخصص تدوین گردید. سوالات پژوهش بر این است که:

کدام یک از ابعاد و شاخص های تأثیرگذار المانها بر هویت شهری از نظر متخصصین و غیر متخصصین اولویت بالاتری دارند؟

از دیدگاه شهروندان المانهای شهری، تا چه حدی شاخص های تأثیرگذاری در ارتقاء هویت شهری هستند؟

پیشینه و مبانی نظری تحقیق:

بررسی نقش مجسمه در فضای شهری (با توجه به مجسمه‌های شهر تهران) که توسط معصومه روستا در دانشگاه تهران است (۱۳۸۹) انجام شده است. این پایان‌نامه ضمن ارائه تعاریف مبسوط از مجسمه‌سازی و مرور تاریخی مجسمه‌سازی و مجسمه‌های شهری در دوره‌های مختلف به بررسی ابعاد مختلف مجسمه‌های شهری پرداخته است. حبیب کوزه زاده کنانی و عبدالله زاده طرف (۱۳۹۵) در مقاله، هدف از طراحی شهری خیابان در جهت ارتقاء حس مکان خیابان گلشن راز شبستر، پژوهش بر پایه شناخت عناصر بصری ادراک و ذهنیت مردم از خیابان و عوامل تأثیرگذار بر حس مکان خیابان را مورد بررسی قرار داده اند. در راستای نیل به هدف ارتقاء حس مکان خیابان گلشن راز شبستر در ابتدای امر، به بررسی عوامل تأثیرگذار در حس مکان و به دنبال آن معیارها شاخص و های ارتقاء حس مکان خیابان پرداخته شده است. موسوی و شکور (۱۳۹۷) در پژوهش صورت پذیرفته، به بررسی و تعیین میزان اهمیت نشانه‌های شهری بر شناسایی هویت فضا و خوانایی در یک شهر و ارائه راهکارهایی لازم جهت تقویت و جانمایی دقیق نشانه‌های شهری در بلوار چمران شهر شیراز پرداخته و مطابق نتایج، نشان می‌دهد که نشانه‌های شهری از مهم‌ترین عناصر یاری رسان در امر خوانش شهر و از عناصر مهم هویت بخشی در جامعه است. نصر و همکاران (۱۳۹۶) ضمن شناسایی عوامل موثر بر شکل‌گیری نشانه‌های شهری، رابطه همبستگی بین این مهم با عامل هویت اجتماعی جوانان را در قالب یک مدل تحلیلی ترسیم کنند. نتایج نشانگر آن است که عناصر کالبدی- فضایی نشانه‌های شهری شامل عوامل ادراکی و فضایی) به عنوان متغیر مستقل بر زیر عامل های هویت اجتماعی جوانان یعنی هویت دینی، هویت خانوادگی، هویت شغلی به عنوان متغیرهای وابسته تأثیر مستقیم دارد. بنابراین می‌توان گفت ویژگی های ادراکی و ویژگی های عملکردی موثر بر نشانه های شهری می‌تواند موجب ارتقای هویت اجتماعی جوانان گردد. پیوندی و سعیدی مقدم (۱۳۹۱) به بررسی نقش هنرهای معاصر در فضاهای عمومی با تأکید بر احجام و مجسمه‌های شهری پرداخته و احجام و مجسمه‌های شهری بررسی گردیده و با نگاهی به تاریخچه مجسمه‌سازی در ایران و جهان، مجسمه‌سازی شهری و مجسمه‌های معاصر به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

یوسفی و همکاران (۱۳۹۳) به ارزیابی نقش المانهای شهری بر ارتقای حس مکان در فضاهای شهری پرداخته و توجه به المانهای بزرگ مقیاس به دلیل نقش بسزای آنها در شکل دهی به تصویر ذهنی، تأکید بر المانهای مفهومی در مسیرهای پرتردد، پرهیز از بکارگیری المانهایی که پیام پیچیده و نامانوس با فرهنگ و هویت شهر دارند و از همه مهم تر جانمایی مناسب المان ها با در نظر گرفتن جمیع جوانب شهرسازی برای ساماندهی و ارتقای بصری فضاهای شهری امروزی را ارائه نمودند. میرزاعلی و رزمی (۱۳۹۵) کنکاشی پیرامون المان های شهری با رویکرد معماری ایرانی- اسلامی داشته و توجه به ایجاد تمایز شهرها و تقویت هویت مکانی علاوه بر ایجاد تمایز از طریق نمادها و المانهای شهری نشانه ای از هویت آن مکان را هم در عناصر شهری مد نظر قرار داده و فضاهای شهری با ترکیبی مناسب و زیبا از المانها و نشانه های شهری شاخص که در راستای بستر طبیعی و فرهنگی اجتماعی شهر عمل می نمایند. بذرگر (۱۳۹۶) به بررسی نقش المانهای شهری در تقویت هویت کالبدی در شهر شیراز پرداخته و توجه به المانهای شهری شیراز بصورت موردی و توجه به هویت کالبدی المانها از نظر تاریخی بودن، بومی بودن، تمایز، طراحی و فرم معماری، محصوریت فضایی و ... مورد بررسی قرار داده است.

هویت شهری: در چند دهه گذشته مفهوم هویت، صاحب نظران عرصه‌های علوم انسانی از جمله روانشناسی، جامعه‌شناسی، روانشناسی اجتماعی، مطالعات فرهنگی و هنر را به خود مشغول ساخته است (Nasr et al, 2016: 54). هویت در واقع به معنای "تشخیص خصوصیت یا وضعیت یک فرد یا یک چیز است" (Lynch, 1981) و همچنین هویت به معنای میزانی که یک فرد می‌تواند یک مکان را به گونه ای متمایز از مکان های دیگر تشخیص دهد تعریف می‌گردد (Torabi & Sina, 2011). شخصیت وجودی هر انسان که هویت فردی را میسازد، مکانی است که او خود را با آن شناسایی میکند و به دیگری می‌شناساند، وی هنگامی که راجع به خود فکر می‌کند، خود را متصل به آن مکان میدانند و آن را بخشی از خود بر می‌شمارد و میان او و مکان رابطه ای عمیق به وجود می‌آید (Safai Pour & Roozbeh, 2014: 84).

المان‌های شهری: شهر، یک مفهوم انتزاعی و ذهنی نیست؛ بلکه نوع خاصی از سازمان یافتگی زندگی اجتماعی در انطباق با فضا است به همین دلیل، سرشار از معنا، واقعیت‌های کالبدی و تجربه‌های انسانی بوده و رابطه عاطفی عمیقی با انسان برقرار می‌کند (Nasr et al, 2016: 45). المان یا نماد شهری، ترکیبی است پیکره وار که در ساخت آن از ویژگی های درونی احجام و اشکال هندسی، صفحات قائم یا منحنی، اجزای سازه‌های و... به طور کلی هر آنچه که جنبه ی تزئینی و ساختمانی داشته باشد به صورت یک کلیت یکپارچه و تلفیقی از موارد فوق استفاده شود المان می‌گویند (Mozayyani, 1999: 36). همچنین المان شهری دارای یک نظام هندسی، تعادلی پایدار و زیباست به گونه ای که پس از خودنمایی در سطح شهر افراد را به گونه ای جذب خود می‌نماید و ذهنشان را درگیر می‌کنند و تا مدتها در آن منطقه از شهر به صورت نمادین و سمبلیک، مشخصه ای برای شناخت شهر در منطقه ی مورد نظر می‌باشد و جزء شاخصه

های شهری محسوب می گردد، به طوری که ذهن با برده شدن نام منطقه ی مذکور ناخودآگاه به دنبال شاخصه ها و ویژگی های خاص آن منطقه رفته و المان مورد نظر را در خود تصویرسازی خواهند کرد. این عناصر در فضاهای شهری چیده می شوند و منظر و هویت شهری را، تحت شعاع قرار می دهند (Mabhout, 2014: 18). نقش اصلی المان شهری در سطح خیابان ها و فضاهای شهری ایجاد مکان هایی است که زبان ناطق هویت انسان و منظر شهری مطلوب، باشد و باید در این حوزه باطراحی و برنامه ریزی های دقیق، متناسب با فرهنگ و آداب و رسوم مردم حرکت کرد. همخوانی این طرح با هویت شهروندان و محیط های شهری از اهمیت خاصی برخوردار است، چرا که همین همخوانی است که ارتباط بین طرح و محیط را برقرار می سازند و همین باعث سیما و منظر شهری مطلوبی از دید ناظر می شود (Abdollahzadeh & JanPaulad, 2017: 32).

هویت شهری و المان ها: لینچ مفهوم "هویت" را در معنای بسیار ساده یعنی "مکان" تعریف می کند. هویت یعنی حدی که یک شخص می تواند یک مکان را به عنوان مکانی متمایز از سایر مکان ها مورد شناسایی قرار دهد به گونه ای که شخصیتی منحصر به فرد داشته باشد و هویت را به همراه ویژگی های دیگری نظیر ساختار، شفافیت، سازگاری و خوانایی عاملی می داند که معنی مکان را در نظر ناظر شکل می دهند (Mabhout, 2014). هویت، واحدی است که شخص می تواند یک مکان را به عنوان مکانی متمایز از سایر مکان ها شناخته و بازشناسایی کند. به دلیل قرار گرفتن نشانه ها برپایه تاریخ، فرهنگ، آداب و رسوم و زمینه، نشانه ها در شهر بیانگر هویت شهر هستند. (Bahreyni et al, 2010: 43). در مورد استفاده نشانه ها و نمادها در شهر باید دقت شود که یک طرف نماد، تعبیر مردم است. در واقع پیچیدگی معنای محیط در این است که معانی نمادین محیط تنها به کیفیت کالبدی آن بستگی ندارد این معانی به عوامل دیگری نیز وابسته هستند که از مهمترین آنها می توان به افراد بهره بردار و فعالیت هایی که در محیط انجام می شود اشاره کرد. از این رو نمادها و المان های شهری و عناصر شاخص از جمله بناها و عوامل مهم در طراحی معماری و طراحی شهری محسوب می شوند، که علاوه بر بازگو کردن ویژگی های هر شهر تأثیر مهمی در نحوه برخورد و تعاملات شهروندان با یکدیگر و محیط شهری را دارند. نمادهای مختلف در مناطق مختلف دارای معانی متفاوتی می باشند که قبل از طراحی هر نمادی، طراح باید ویژگی های نمادین و هویتی آن منطقه را شناخته و بر آن اساس طراحی کند (Mabhout, 2014: 29).

شکل ۱- ابعاد و شاخص های تأثیرگذار استخراج شده المان های شهری بر هویت شهری - منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۷.

مواد و روش تحقیق:

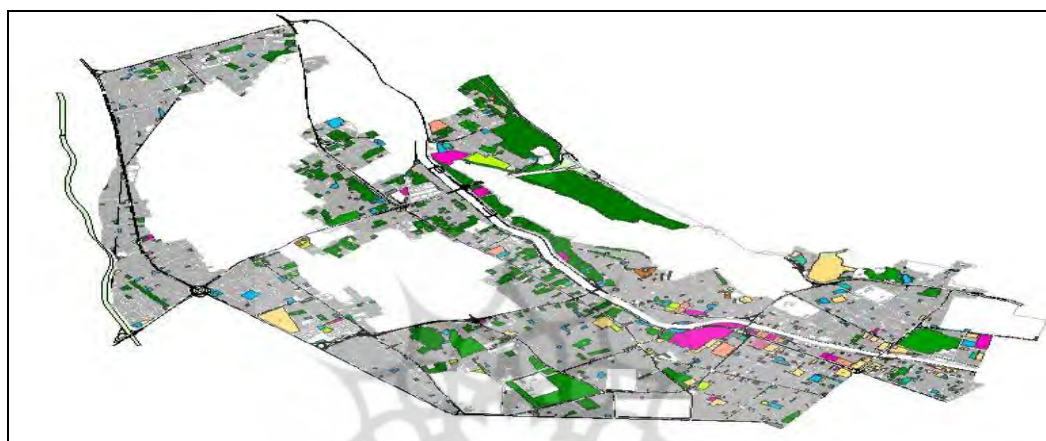
روش این تحقیق بصورت تحلیلی، توصیفی است که برای مفاهیم و رویکردهای نظری در زمینه های مرتبط با موضوع بحث، اطلاعات از طریق مطالعات اسنادی و کتابخانه ای گردآوری شده و در بخش تحلیلی با تطبیق و تحلیل مفاهیم نظری و گردآوری اطلاعات و نظریه شهروندان متخصص و غیر متخصص، نقش این المانها در هویت شهری شهروندان مورد بررسی قرار گرفته و به علت آنکه نظر شهروندان در این پژوهش از پایه های بخش تحلیل و طراحی است، با استفاده از روش نمونه گیری پرسشنامه الکترونیکی در میان جامعه آماری پخش گردید. ابعاد و شاخصه ها از طریق تحلیل محتوا انتخاب و سپس با نظرخواهی از اساتید شهرسازی روایی آن مورد تایید واقع شد. جامعه آماری شهروندان منطقه یک شهرداری شیراز، با جمعیت ۱۵۷،۶۲۴ بوده اند. پرسشنامه شامل سوالاتی در ۴ بعد و ۱۵ شاخصه در میان ۴۰۰ نفر جمعیت نمونه توزیع گردید پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰،۸۹۵ بدست آمد که نشان می دهد پرسشنامه از پایایی لازم برخوردار است و سپس نتایج از طریق نرم افزار SPSS، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سؤال اول با آزمون

فریدمن و سوال دوم با آزمون t تک نمونه ای مورد بررسی قرار گرفت. در انتها میزان تأثیر و رتبه بندی شاخص المانهای شهری در راستای ارتقاء هویت شهری شهروندان دست یافته تا زمینه ساز تحقیقات دیگر در این زمینه گردد. محدوده خدماتی شهر شیراز بر اساس آخرین تقسیمات محلی، در قالب یازده منطقه شهرداری، دارای مساحت ۲۲۷۳۱ هکتار می باشد. با توجه به تقسیمات جدید شهرداری شیراز، منطقه یک، با جمعیت حدود ۱۵۷۶۲۴ با ۴۸۹۷۲ خانوار در مساحت ۲۵۶۷ هکتار شکل گرفته است (جدول ۱) (شکل ۲).

جدول ۱- شاخص های جمعیت منطقه یک شهرداری شیراز

منطقه	مساحت	خانوار		جمعیت			تراکم جمعیت (نفر در هکتار)	ضریب همگنی
		تعداد	بعد	کل	مرد	زن		
۱	۲۵۶۷	۴۸۹۷۲	۳،۲۲	۱۵۷،۶۲۴	۷۶،۱۶۲	۸۱،۴۶۲	۶۱،۴	۱۰،۷٪

منبع: طرح مطالعاتی محله بندی شهر شیراز با رویکرد توسعه همگون و متوازن در معاونت برنامه ریزی شهرداری شیراز، بهمن ۱۳۹۶

شکل ۲- نقشه ArcGis محدوده منطقه یک شهرداری شیراز - (شهرداری منطقه یک شیراز).

بحث و ارائه یافته‌ها:

آمار توصیفی: توزیع فراوانی و درصد افراد پاسخگو بر حسب جنسیت جمعا ۴۰۰ نفر که ۲۴۰ نفر آنها مرد یعنی ۶۰ درصد و ۱۶۰ نفر یعنی ۴۰ درصد زن جامعه آماری را تشکیل می دهند. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گروه های سنی، بیشترین فراوانی به گروه سنی ۳۰-۳۹ سال تعلق دارد که این تعداد ۵۳ درصد یعنی ۲۱۵ نفر می باشد. پس از آن گروه سنی ۴۰-۴۹ سال با ۳۰۲۸ درصد یعنی ۱۱۳ نفر و همچنین ۲۶ نفر (۶،۵ درصد) از افراد مورد مطالعه در گروه سنی ۱۸-۲۹ سال می باشد. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مقطع تحصیلی، بیشترین فراوانی به مقطع فوق لیسانس تعلق دارد که این تعداد، ۳۹ درصد یعنی ۱۵۶ نفر می باشد. همچنین کمترین فراوانی مربوط به مقطع دیپلم با ۸ درصد است. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب شهروندان متخصص و غیر متخصص، بیشترین فراوانی به غیر متخصصین تعلق دارد که این تعداد ۵۷ درصد یعنی ۲۲۸ نفر می باشد. و گروه متخصصین با ۴۳ درصد ۱۲۷ نفر، می باشد. جدول ۲، نتایج بررسی تفاوت میانگین رتبه‌ی شاخص های ابعاد موثر از نظر شهروندان، با استفاده از آزمون فریدمن را نشان می دهد. داده‌های جدول حاکی از آن است که با توجه به مقدار کای اسکوئر ۱۸۱،۰۶۲ که در سطح خطای کوچک‌تر از ۰،۰۱ معنادار است، باید گفت که به لحاظ آماری با اطمینان ۹۹ درصد، رتبه المانها بر هویت شهری از نظر شهروندان، متفاوت می باشد.

جدول ۲- آزمون معناداری تفاوت میانگین رتبه ابعاد المانها بر هویت شهری (آزمون فریدمن)

متخصصین	غیر متخصصین	کل شهروندان	نمونه
۱۷۲	۲۲۸	۴۰۰	
۲۰۹،۵۳۹	۲۰۶،۸۸۹	۱۸۱،۰۶۲	X^2
۳	۳	۳	Df
۰،۰۰۰	۰،۰۰۰	۰،۰۰۰	Sig

منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۷.

در ادامه نتایج رتبه بندی مولفه های موثر المانهای شهری بر هویت شهروندان در جدول ۲ نشان داده شده است، که بالاترین رتبه را کیفیت محیطی و کمترین رتبه را غنابخشی در فضای شهری به خود اختصاص داده است.

جدول ۳ - آزمون معناداری تفاوت میانگین رتبه شاخصه های ابعاد المانها بر هویت شهری (آزمون فریدمن)

ابعاد	شاخصه ها	متخصصین		غیر متخصصین		کل شهروندان	
		رتبه	میانگین رتبه	رتبه	میانگین رتبه	رتبه	میانگین رتبه
بعد مکانی	عملکرد محیطی	۱۳	۱,۶۱	۱۱	۱,۹۰	۱۳	۱,۷۸
	ارتقاء تعاملات اجتماعی	۱۰	۱,۹۱	۱۴	۱,۶۸	۱۰	۱,۷۸
	فعالیت و عملکرد	۵	۲,۴۸	۷	۲,۴۲	۷	۲,۴۵
بعد ذهنی	ویژگی های ادراکی	۴	۲,۶۹	۴	۲,۸۱	۴	۲,۷۶
	وضوح	۱۴	۱,۵۵	۱۳	۱,۵۷	۱۴	۱,۵۶
	ارجاعات استعاری	۱	۳,۱۴	۳	۲,۸۳	۳	۲,۹۶
بعد کالبدی	خاطره انگیزی	۷	۲,۶۲	۵	۲,۷۹	۵	۲,۷۲
	کیفیت محیطی	۳	۴,۰۳	۱	۴,۰۸	۱	۴,۰۶
	تمایز داشتن	۹	۲,۶۳	۸	۲,۶۷	۹	۲,۶۶
بعد معنایی	پیچیدگی و تضاد	۸	۲,۷۲	۹	۲,۶۵	۸	۲,۶۸
	خوانایی و تشخیص	۶	۳,۴۳	۶	۳,۳۱	۶	۳,۳۶
	توجه به مکان یابی	۱۱	۲,۱۸	۱۲	۲,۲۹	۱۲	۲,۲۴
بعد معنایی	هویت بخشی	۲	۳,۵۷	۲	۳,۴۲	۲	۳,۴۹
	غنای بخشی در فضای شهری	۱۵	۱,۷۹	۱۵	۱,۸۷	۱۵	۱,۸۳
	ارزش های هویتی فرهنگی	۱۲	۲,۲۲	۱۰	۲,۳۴	۱۱	۲,۲۹

منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۷.

در جدول شماره ۴، نتایج بررسی رتبه بندی ابعاد مؤثر المان های شهری بر هویت شهری را بر اساس نظر شهروندان نشان می دهد. شاخصه های مرتبط با ابعاد بر اساس میانگین رتبه مرتب شده اند. بررسی میانگین رتبه ها نشان می دهد که در بین ابعاد، بعد ذهنی از بالاترین میانگین رتبه (۳,۱۴) برخوردار است. پس از آن، بعد کالبدی با میانگین رتبه (۲,۶۱) و سپس بعد مکانی با میانگین رتبه (۲,۱۵) برخوردار است و همچنین بعد معنایی دارای پایین ترین میانگین رتبه (۲,۱۰) را داراست.

جدول ۴ - میانگین رتبه مرتب شده ابعاد المانها بر هویت شهری از نظر شهروندان (آزمون فریدمن)

معیارها	متخصصین		غیر متخصصین		کل شهروندان	
	رتبه	میانگین رتبه	رتبه	میانگین رتبه	رتبه	میانگین رتبه
بعد ذهنی	۱	۳,۰۸	۱	۳,۱۹	۱	۳,۱۴
بعد کالبدی	۲	۲,۵۴	۲	۲,۶۶	۲	۲,۶۱
بعد مکانی	۳	۲,۲۴	۳	۲,۰۸	۳	۲,۱۵
بعد معنایی	۴	۲,۱۴	۴	۲,۰۷	۴	۲,۱۰

منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۷.

نتایج آزمون تفاوت ویژگی های ادراکی (سیمای بصری)، خاطره انگیزی و خوانایی و تشخیص، کیفیت محیطی، توجه به مکان یابی و تمام ۱۵ شاخصه تأثیرگذار المانها بر هویت شهری طبق فرضیه را با استفاده از آزمون t تک نمونه ای بررسی کردیم. با توجه به اینکه میانگین مشاهده شده از مقدار فرض شده به طور معناداری بیش تر بود نشان داد که آن معیار در حد بالا رعایت شده است. اما اگر مقدار فرض شده به طور معناداری کم تر باشد یا تفاوت های بین دو مقدار معنادار نباشد با توجه به این که مقدار آزمون حد متوسط متغیر را نشان می دهد، به این معنی است که آن معیار در حد پایین یا متوسط رعایت شده است. میانگین های به دست آمده نشان می دهد که از مقدار فرض شده ی آزمون (۳) بالاتر می باشد. این تفاوت با توجه به مقدار t و مقدار sig ، معنادار می باشد و سطح معنادار فرضیه ها زیر ۰,۰۵ می باشد لذا ۴ بعد و ۱۵ شاخصه تأثیرگذار المانها از نظر شهروندان باعث هویت شهری شده است و فرضیه فوق تایید می شود.

جدول ۵- آزمون تفاوت میانگین شاخصه های ابعاد المانها بر هویت شهری از دیدگاه عموم شهروندان (آزمون t تک نمونه ای)

شاخصه ها	فراوانی	میانگین	تفاوت میانگین	انحراف استاندارد	t	sig
عملکرد محیطی	۴۰۰	۳٫۶۱	۰٫۶۱	۰٫۶۰	۲۰٫۱۵۲	۰٫۰۰۰
ارتقاء تعاملات اجتماعی	۴۰۰	۳٫۶۱	۰٫۶۱	۰٫۸۸	۱۴٫۹۲۲	۰٫۰۰۰
فعالیت و عملکرد	۴۰۰	۴٫۰۷	۱٫۰۷	۰٫۷۱	۳۰٫۱۱۱	۰٫۰۰۰
ویژگی های ادراکی	۴۰۰	۴٫۲۱	۱٫۲۱	۰٫۶۲	۳۹٫۰۷۷	۰٫۰۰۰
وضوح	۴۰۰	۳٫۵۹	۰٫۵۹	۰٫۵۷	۲۰٫۶۵۲	۰٫۰۰۰
ارجاعات استعاری	۴۰۰	۴٫۳۲	۱٫۳۲	۰٫۵۹	۴۴٫۸۶۱	۰٫۰۰۰
خاطره انگیزی	۴۰۰	۴٫۱۳	۱٫۱۳	۰٫۸۵	۲۶٫۴۷۸	۰٫۰۰۰
کیفیت محیطی	۴۰۰	۴٫۴۱	۱٫۴۱	۰٫۵۷	۴۸٫۸۵۰	۰٫۰۰۰
تمایز داشتن	۴۰۰	۳٫۸۱	۰٫۸۱	۰٫۶۷	۲۴٫۲۷۳	۰٫۰۰۰
پیچیدگی و تضاد	۴۰۰	۳٫۷۸	۰٫۷۸	۰٫۹۰	۱۷٫۳۸۲	۰٫۰۰۰
خوانایی و تشخیص	۴۰۰	۴٫۱۲	۱٫۱۲	۰٫۶۶	۳۴٫۲۹۶	۰٫۰۰۰
توجه به مکان یابی	۴۰۰	۳٫۶۴	۰٫۶۴	۰٫۶۶	۱۹٫۴۹۷	۰٫۰۰۰
هویت بخشی	۴۰۰	۴٫۳۴	۱٫۳۴	۰٫۶۵	۴۱٫۲۹۶	۰٫۰۰۰
غنا بخشی در فضای شهری	۴۰۰	۳٫۳۹	۰٫۳۹	۰٫۸۵	۹٫۲۳۳	۰٫۰۰۰
ارزش های هویتی فرهنگی	۴۰۰	۳٫۶۶	۰٫۶۶	۰٫۶۶	۱۹٫۹۹۱	۰٫۰۰۰

مقدار آزمون: ۳ - منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۷.

جدول ۸- آزمون تفاوت میانگین ابعاد المانها بر هویت شهری از دیدگاه شهروندان (آزمون t تک نمونه ای)

معیارها	فراوانی	میانگین	تفاوت میانگین	انحراف استاندارد	t	sig
بعد مکانی	۴۰۰	۳٫۷۶	۰٫۷۶	۰٫۵۳	۲۸٫۵۲۸	۰٫۰۰۰
بعد ذهنی	۴۰۰	۴٫۰۶	۱٫۰۶	۰٫۴۷	۴۴٫۷۷۰	۰٫۰۰۰
بعد کالبدی	۴۰۰	۳٫۹۵	۰٫۹۵	۰٫۴۹	۳۸٫۳۵۸	۰٫۰۰۰
بعد معنایی	۴۰۰	۳٫۸۰	۰٫۸۰	۰٫۵۶	۲۸٫۴۷۲	۰٫۰۰۰

مقدار آزمون: ۳ - منبع: یافته های تحقیق، ۱۳۹۷.

نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها:

نمادها و المانهای مختلف شهری با قرار گیری در فضاهای عمومی و نقاط مهم و تاثیرگذار شهر باعث هویت بخشی یا انتقال پیام به ناظران می شود. فضاهای عمومی شهری، مکانهای ملموسی هستند که فعالانه بر زندگی ما اثر می گذارند که این امر در کلان شهرها نمود بیشتری دارد. در این پژوهش به ۴ بعد و ۱۵ شاخصه تاثیرگذار در المانهای شهری بر هویت شهری پرداخته و نتایج نشان داد که ۱۵ شاخصه موجود در پژوهش در دو گروه متخصص و غیر متخصص هر کدام به تنهایی در ساخت المانها به هویت شهری کمک کرده و بدین منظور از نرم افزار SPSS استفاده شد. که با توجه به نتایج بدست آمده از آزمون فرضیات فریدمن و t تک نمونه ای نتایج نشان داد که مهم ترین استراتژیها عبارتند از:

ابعاد اصلی مانند مکانی، ذهنی، کالبدی و معنایی و شاخصه هایی مانند عملکرد محیطی، ارتقاء تعاملات اجتماعی، فعالیت و عملکرد، ویژگی های ادراکی، وضوح، ارجاعات استعاری، خاطره انگیزی، کیفیت محیطی، تمایز داشتن، پیچیدگی و تضاد، خوانایی و تشخیص، توجه به مکان یابی، هویت بخشی، غنا بخشی در فضای شهری و ارزش های هویتی فرهنگی در منطقه یک شهرداری شیراز مورد بررسی قرار گرفته است که مهمترین شاخصه ها از نظر شهروندان غیر متخصص کیفیت محیطی، هویت بخشی و ارجاعات استعاری است و از نظر شهروندان متخصص هویت بخشی، ارجاعات استعاری و کیفیت محیطی بوده و بعد ذهنی با اولویت ترین بعد در ساخت المانها محسوب می شود از آنجا که فرهنگ، آداب، سنن و ... هویت شهر را تشکیل می دهد و جامعه ساکن در مجموعه شهر نیز تحت این فرهنگ صاحب هویت شهری می شوند. در دنیای امروزی ساختارهای فیزیکی شهر تحت تأثیر هنر طراحی، دستخوش تغییر و تحول شده است و با توجه به وسعت کلانشهرها و گسترش شهرهای حومه، توسعه بزرگراه ها و از همه مهم تر توسعه ساختمان های بلند مرتبه نیاز شهر به داشتن

المان های متناسب با محیط را دوچندان کرده است. با توجه به آمار بدست آمده از دیدگاه شهروندان بعد ذهنی با توجه به مؤلفه های موجود در این بعد به ترتیب اولویت:

ارجاعات استعاری، ویژگی های ادراکی، خاطره انگیزی و وضوح در رتبه بندی آماری که بدان اشاره شده است رتبه نخست در بین رتبه های دیگر کسب نموده است. حائز اهمیت است که با توجه به دسته بندی خاص از نظر شهروندان متخصص و غیر متخصص بر اساس جامعه آماری بدست آمده تأثیر جندانی در تغییر و جایابی مؤلفه های ذکر شده دیده نشد حتی از نظر جنسیت هم تغییرات چندانی حاصل نگردید از آمارهای بدست آمده نتیجه می گیریم که شاخصه های تأثیرگذار المانها بر هویت شهری از دیدگاه شهروندان چون المان ترکیبی است پیکره وار که در ساخت آن از ویژگی های درونی احجام، اشکال هندسی، اجزای سازه ای و فریم ها به طور کلی هر آنچه می توانند جنبه تزئینی و ساختمانی داشته باشد قبل از هر چیز این ترکیب دارای یک نظام هندسی، تعادلی پایدار و زیباست به گونه ای که از خودنمایی در سطح شهر شهروندان را به گونه ای جذب می نماید و ذهنشان را درگیر خود می کند که نیازی به تخصص و جنسیت افراد ندارد. بطوری که با دیدن المانها ناخودآگاه به دنبال شاخصه ها و ویژگی های خاص آن منطقه المان مورد نظر را در خود تصویرسازی خواهند نمود. و به هر بخشی از شهر یک هویت و ویژگی خاصی می بخشد و در کالبد شهر روح زندگی می دمد چون در فضایی که با هنر عجین شده انسان راحت تر نفس می کشد چرا که هنر در خون هر انسان است و ناخودآگاه جذب عظمت و زیبایی می شود.

در طراحی المان ها و نشانه های شهری بایستی شاخصه هایی همچون تاریخ بودن که همان ارجاعات استعاری، هویت بخشی و کیفیت محیطی است بیشتر در نظر گرفته شود تا ارزش های هویتی فرهنگی و هویت شهری ارتقاء یابد همچنین با بهره گیری از خاطرات اصیل مردم فهیم شهرمان شیراز می توان المان هایی متناسب با فرهنگ بومی شهرمان طراحی شود. از دیدگاه شهروندان، شاخص کیفیت محیطی یکی از مهم ترین مؤلفه ها در طراحی المانهای شهری است که می تواند در ارتقاء هویت شهری موثر باشد. در این راستا بهتر است المان های شهری با استفاده از تناسبات و رنگ بندی مناسب در ساخت با ایده های نو طراحی شوند تا مردم بتوانند ارتباط مؤثرتری با المان ها برقرار کنند.

می توانیم برای بیشتر دیده شدن و خاطره انگیزی و احساس شادابی و نشاط و ارتقاء تعاملات اجتماعی بویژه در شب از نورپردازی استفاده شود. همان طور که میدانیم نورپردازی در امر امنیت اجتماعی یکی از مؤلفه های تأثیرگذار است که موجب تقویت آرامش، معنویت و سرزندگی محیط پیرامون می شود که باید بدان توجه ویژه ای شود. در طراحی المان ها باید توجه داشته باشیم که ارتباطی بین جانمایی المان و محیط پیرامون آن توجه ویژه گردد چون جانمایی مناسب المان ها با رعایت اصول شهرسازی می تواند فعالیت و عملکرد آن محیط را به نمایش بگذارد که خود باعث شناخت بهتر شهروندان آن شهر می گردد. پیشنهاد می گردد طراح برای طراحی از محل نصب شده المان مطلع باشد چون طراح باید با در نظر گرفتن شرایط محل نصب و اثراتی که محیط اطراف بر المان می گذارد که همان شاخصه توجه به مکان یابی است طراحی نماید زیرا عوامل مداخله گر محیط تعیین کننده اندازه، رنگ و تناسبات که همان شاخصه کیفیت محیطی است با کنار هم قرار دادن این شاخصه ها المان نصب شده می تواند به عنوان شاخصه منطقه محسوب گردد و به آن منطقه هویت ببخشد.

References

1. Abdollahzadeh, Alireza. JanPaulad, Afshin. (2017): *Urban Elements and Their Role in Identifying Urban Space for Citizens. 11th Symposium on Architectural Science, Technology and Sustainable Land, Mashhad.*
2. Bahreyni, Hosein. Boloki, Behnaz. Taghabon, Sotoudeh. (2010): *Theoretical Analysis of Contemporary Urban Design, University of Tehran Press Publishing Institute.*
3. Bazrgar, M.R. (2016): *Investigating the Role of Urban Elements in Enhancing Physical Identity (Case Study: Shiraz City). Journal of Urban Research and Planning, 30, pp: 83-100.*
4. Behzadfar, Mostafa. (2012): *Urban identity to Tehran identity, Tehran Cultural Studies Center, Shahr Publishing Institute, Third edition, Tehran.*
5. Deputy of Planning of Shiraz Municipality, Shiraz Landscape Design Plan. (2005): *Second volume, Shiraz.*
6. Deputy of Technical and Civil Development of Shiraz Municipality, Overview of Detailed Design of Shiraz City. (2009): *Shiraz.*
7. Gharibi, Azari. Azeri, Mohammad Mehdi. (2017): *Designing Urban Elements with Emphasis on National Iranian Islamic Identity Indicators, Second International Conference or Modern Researches in Civil Engineering, Architecture and Urban Management.*

8. Habibzadeh Kouzah kanani, Seyed Javad. Abdullah Zadeh, Akbar. (2017): *Urban Design of the Street to Promote Sense of Place (Case Study: Golshan Raz Shabestar Street)*, *Journal of Urban Research and Planning*, 25, pp. 105-124.
9. Kohan Nejad, M. Zahedi, T. Ashrafi, S.H. (2015): *Investigating the Role of Urban Element and impact on Urban Space Identity*, *Annual Conference on Civil Engineering and Sustainable Development Environment*.
10. Lapintie, Kimmo. (2007): *Modalities of Urban Spaces*, *Planning Theory*, Vol 6(1):36-51.
11. Lynch, K. (1981): *A Theory of Good City Form*. MIT Press, Cambridge, MA.
12. Lynch, Kevin. (2007): *City Image*, Translated by Manouchehr Mozayyani, Tehran, University of Tehran, Institute of Publications and Printing, Seventh Edition.
13. Mabhout, M.R. (2014): *The Influence of Urban Elements on Urban Space Identity*, *Architecture and Sustainable Development Conference*, Mashhad.
14. Masoudi, Kiomars. (2014): *Collection of Articles on Urban Identity*, *Radio Zamaneh*.
15. Momford, Lewis. (2007): *Culture of Cities*, Translated by Aref Moghaddam Moghaddam, Tehran, Ministry of Housing and Urban Planning, Architectural and Housing Research Center.
16. Mousavi, S.A.A. (2013): *The Position of Urban Element in Architecture of Islamic Iran and Role in Improving the Quality of Urban Space*, *National Conference on Identity Architecture and Urbanism*, Shiraz.
17. Mozayyani, Manouchehr. (1999): *A Critique of the Public City Article*, *Abadi Magazine*, No 25.
18. Nasr, Taherah. Mosleynejad, Ali. Amiri, A.R. (2016): *Investigating the Impact of Urban Signs on Promoting Youth Social Identity (Case Study: North Entrance of Shiraz City - Qoran Gate)*, *Journal of Urban Research and Planning*, pp. 187-206.
19. Pakzad, Jahanshah. (1999): *Urban Furniture, Issues and Approaches*, *Municipal Magazine*, Special Letter No 2, 13, pp: 84-88, Tehran.
20. Peyvandi, Parham, Saeedi Moghadam, Mahmoud. (2014): *Investigating the Role of Contemporary Public Art in Public Spaces with Emphasis on Urban Volumes and Sculptures*, *Faculty of Applied Arts*, Khabar University.
21. *Population and Housing Census*. (2017): *Statistical Center of Iran*.
22. Pourmand, H.A. & Mossivand, M. (2010): *Sculpture in Urban Spaces*, *Journal of Fine Arts - Visual Arts*, 44, pp: 52-51.
23. Razmi, M.A. (2017): *Examining Urban Elements with an Architectural-Islamic Approach*. *Journal of Modern Geographical Research*, Vol 2, p 195.
24. Rousta, Masoumeh. (2011): *Historical Review of Sculptures and Urban Sculptures in Different Periods*. *University of Tehran*.
25. Safai Pour, Massoud. Roozbeh, Habiba (2014): *Identity and Sustainable Development of a Neighborhood in Shiraz (Case Study: Fakhrabad Neighborhood)*, *Geography and Development Quarterly*, 31, pp. 107-120.
26. Sarami, V. (2015): *The Role of Urban Element in Space Identification and Creation of Iranian-Islamic Identity*, *First Annual Conference on Architecture, Urban Development and Urban Management Research*.
27. Shafik, Sh., & Alya, A. (2011): *Modernization and regionalism*.
28. Shakour, A. Mousavi, S.S. (2018): *Investigation the Role of Urban Signs with Emphasize on Space Identification (Case Study: Shahid Chamran Boulevard Shiraz)*, *Journal of Urban Research and Planning*, 35, pp. 1-10.
29. Sheibani, F. (2015): *The Role of Urban Sculpture and Element, Identifying the Urban Spaces*, *National Conference on Iranian Architecture and Native Urbanism*, p. 23.
30. *Shiraz Neighborhood Study Design with Balanced Development Approach in Shiraz*, *Deputy Planning of Shiraz*, (2017), Shiraz.
31. Tavalae, Nouvin. (2007): *Shape of Coherent City*, Tehran: Amir Kabir Publication.
32. Torabi, Z. & Sina, Y. (2013): *Urban Identity in the Entrance of City*, *International Journal of Architecture and Urban Development* Vol. 3, No. 4: 47-54.

33. Yousefi, Ismail. Rahmani, Amir. Ghorbankhani, Mohsen. (2014): *Evaluating the Role of Urban Elements on Promoting Sense of Place in Urban Space (Case Study: Hamedan City)*, *Journal of Haft Hesar Studies*, vol 10, pp. 71-81.

Research Paper

The Factors Affected on Urban Elements from Citizens Perspectives (Case Study: District one of Shiraz Municipality)

Afshin Janpoulad: Department of Architecture & Urban Development, Beyza Branch, Islamic Azad University, Beyza, Iran

Ali Karimzadeh : Assistant Professor, Department of Architecture & Urban Development, Beyza Branch, Islamic Azad University, Beyza, Iran

Received:2019/4/28

pp: 93- 94

Accepted:2019/10/18

Abstract

The city is a place for activities and various cultural, social, administrative, commercial, and ... that functions in which different urban elements and components are organized in an orderly, coordinated, manner with visual and physical values. The most important thing coming to mind when thinking of urban space is identity, and the primary sign of identity of any city or region will be its landscape. The use of monuments and elements in the city can serve as a barrier to the destruction of people's identity, culture and history. Having taken a descriptive-analytical approach, this research tries to investigate the use of monuments and elements in raising cultural awareness and the extent to which citizens pay attention to such urban elements. First, the relevant concepts and theories were reviewed, which suggested a strong identity, mental and cultural relationship between citizens and the culturally-appropriate monuments and elements. Then, we divided all affecting factors of urban elements into four main groups, and studied them within the limit of the 1st municipal district of Shiraz. Finally, the findings and general suggestions were put forth. To analyze the data collected through an electronic questionnaire, which was distributed in the 1st municipal district of Shiraz and online communities, we used the SPSS software. First, we ran the Friedman hypothesis test followed by the one-sample t-test to investigate the attributes and different groups. The results showed that the elements could have a significant effect on the urban identity. According to the findings, the mental aspect from among different groups and environmental quality, identity as well as metaphorical references from among the indicators were ranked first from the citizens' point of view.

Keywords: urban elements, urban identity, citizens.

Extended abstract

Introduction:

City identity depends on the perceptions that the city's residents have of their surroundings, meaning that the concept of identity is related to the quality of life in the city. Also, each city must have its own distinct personality and identity. Today the identity of cities is undergoing rapid change, and the importance of urban elements as elements of city identity is doubled. In this regard, various urban symbols and elements are placed in public spaces as well as important and influential places of the city to convey the city's identity to observers. Symbolism and attention to meaning in the city are so important that they become one of the values of the city form: "The city must represent and

reinforce the community and the nature of society. Important elements of this goal include symbolism, cultural meanings, historical richness and traditional forms".

Neglecting the readability of the new passages in the city of Shiraz separates these passages from the historical urban context and reduces the urban identity. Symbols are among the important elements of the identification of cities that have a central role in presenting them to the audience as illustrations of the city's past and present. Symbols and urban elements are among the most important monuments in architectural and urban design, sometimes even more important than the city itself. Symbols express the city's identity and personality and constitute its extract in a single structure. Therefore, the use of urban symbols and elements can increase the sense of identity in addition to creating readability in the passages. This study attempts to highlight the role of urban citizens in responding to citizens' needs and provides policies to enhance the identity of urban spaces and thus the quality of citizens' lives, considering their views as city trustees and users. In this study, the influencing components of urban elements on urban identity are studied from the viewpoint of the citizens of Region 1 of Shiraz.

Research Methodology:

The research method employed in this study is analytical-descriptive and the data related to the theoretical concepts and approaches have been obtained through documentary and library studies. Questionnaires were distributed among the statistical population using the electronic questionnaire sampling method. The questionnaires consisting of questions in 4 dimensions and 15 indices were distributed among 400 sample population. Frequency distribution among the expert and non-expert citizens was the most among the non-expert respondents, which was about 57% (228 individuals). The frequency distribution of the expert group was 43% (127 individuals). The results were analyzed by SPSS software.

Research Findings:

The results of ranking the influencing components of urban elements on citizens' identities are shown in the table below, with the highest rank for environmental quality and the lowest rank for urbanization. Significance test on the difference of average ranking of the dimensions of the elements components on urban identity A review of the average ranks shows that among the dimensions, the subjective dimension with the average rank of 3.14 is in the first place, and the physical dimension with the average rank of 2.61, the spatial dimension with the average rank of 2.15 and the semantic dimension with the average rank of 2.10 occupy the next places, respectively.

Conclusion:

In designing the urban elements and symbols, components such as history which reflect the metaphorical references, identity and environmental quality must be further considered to promote cultural and urban identity values. Elements fitting the indigenous culture of our city can also be designed using the memories of the discerning people of our city. From the citizens' point of view, the environmental quality component is one of the most important components in the design of urban elements that can be effective in promoting the urban identity. In this regard, it is best to design the urban elements using new ideas and appropriate proportions and colors in constructions so that people can communicate more effectively with the elements.

We can use lighting to further our visualization and sense of vitality and to enhance social interactions, especially at night. This is due to the fact that lighting is one of the most influential components in social safety that enhances the peace, spirituality and vitality of the surrounding environment and must be considered seriously.